

Votum en zegengroet	
Zingen	Ps 144:1,6
Gebed	
Lezen	Amos 1 en 2
Zingen	GK 30: 1,2,3 (profetie over Gods ingrijpen, JC)
Kindermoment	
Tekst	Amos 3:1-8
Preek	
Zingen	Lb 35:1,2,3,4,5 (gebed ingrijpen, meedoen met vrede)
Wet +	(Amos 5:14-15a)
Zingen	Ps 99:3
Gebed	
Collecte	
Zingen	Ps 118:3(t),5(t),7
Zegen	

Voor tekstlezing:

Graag wil ik iets uitleggen en de kinderen van groep 6 en 7 kunnen mij helpen. Willen jullie hier op het podium komen? ... .

We hebben uit de bijbel gelezen, uit Amos.
Amos was een man die over God moest vertellen.
Hij was niet een dominee of zo, hij was ook geen priester, werkt niet in de tempel.
Hij had er niet voor geleerd om profeet te zijn.
Hij was gewoon boer, hij had een land met olijfbomen voor olijfolie.
Een gewone man, misschien een vader..
De Heer God zei tegen hem: jij moet naar het andere deel van Israël.
Je moet een paar weken daar naar toe.
Daar moet je vertellen, dat God boos is op de mensen daar.
Want de mensen zijn rijk en zorgen niet voor de arme mensen.
Ze komen wel in hun tempel, maar ze luisteren niet echt naar God.

Amos vond dat moeilijk.
Dat is geen leuk werk.
De mensen in Israël werden ook boos op hem, scholden hem uit, stuurden hem terug naar huis.
Maar de Heer God wilde de mensen waarschuwen.
Hij wilde dat ze toch naar Amos gingen luisteren.

We gaan daar nog een stukje van lezen.
En je kunt je voorstellen.
Allemaal mensen staan te luisteren naar Amos.
Mannen, vrouwen, jongeren, kinderen, net als hier in de kerk.
En misschien is het wel zo gegaan, dat Amos dingen aan de kinderen gevraagd heeft.
De kinderen kunnen helpen, dat de ouderen toch luisteren en Gods woorden begrijpen.

Amos stelt een paar vragen, iedereen kan daar antwoord op geven.
Misschien heeft hij het antwoord wel aan de kinderen gevraagd.
Zo wil ik het lezen en jullie vragen om die antwoorden te geven.

[microfoon uit] Uitleg: Ik lees voor, 7 keer vraag Amos, antwoord: nee.
Ik geef een teken, jullie zeggen allemaal 'nee, natuurlijk niet'.
We lezen uit de bijbel, duidelijk en hardop, maar ook eerbiedig, niet schreeuwen.
Daarom de jongere kinderen vandaag niet.
Gaat dat lukken? [microfoon aan]

Lezen Amos 3:1-8. (pauze na de vragen van vers 3 t/ 6, kinderen zeggen
'nee, natuurlijk niet'; vers 6b nadruk. En... .... geschiedt er...]. vers 7 en 8.

Zo heeft dat ongeveer geklonken.
Hartelijk dank, jullie mogen weer gaan zitten.

Gemeente van Christus,

Zo moet dat ongeveer geklonken hebben.

(klik) *Het is toch logisch....*

Amos liet de mensen een beetje in de val lopen.

Allemaal logische dingen, een kind weet het antwoord.

Net zo logisch is het dat God iets te maken heeft met onheil.

Al die straffen en rampen die gaan komen, daar zit God achter.

Dat is een lastige boodschap, mensen willen dat niet horen.

En hoe breng je het dan toch zo, dat mensen het aannemen en zeggen: ja, het is wel logisch dat God ingrijpt?

2

Die moeite herken ik.

Wie deze week het boek Amos gelezen heeft, herkent het ook wel.

Wat moet je met dit boek?

Een woord dat direct uit dit stuk springt, is 'straffen' en 'wandaden'.

Wil ik dit horen?

Geldt dit voor ons?

Of is dit achterhaald?

Kun je alle ellende op aarde verbinden aan Gods ingrijpen?

En hoe dan?

En wat is de overeenkomst met Israël toen en wij nu?

We hebben een dikke bijbel.

In alle delen leren we God kennen.

Daarom wil ik ook dit boek lezen, de sfeer daaruit proeven, de boodschap begrijpen en onze God er uit leren kennen.

Ook in oude profetieën leer je kanten van onze God kennen die ons geloof voeden en verrijken.

En als een Amos wil ik proberen Gods grootheid te laten zien.

(klik) *Het is toch logisch, dat God boos is over wreedheid.*

Zo nu en dan is het in het nieuws.

Een proces in Scheveningen van het Joegoslavië-tribunaal.
Afschuwelijke verhalen wat mensen elkaar aangedaan hebben in een oorlog.
Het meeste komt niet eens in het nieuws.
En gelukkig ook maar.
Het moet vreselijk zijn voor iedereen in de rechtszaal om gruwelijke details te horen over moord, marteling, onderdrukking en andere onmenselijkheid.

En wat in een rechtszaal besproken wordt, daar of ergens anders, het is maar een topje van de ijsberg.
In Mali is een oorlog geweest, ik wist het niet eens.
Vanuit Afrika hoor je regelmatig van systematische verkrachtingen, verminkingen, uitroeiingen.
En we voelen de woede daarover bij onszelf.
Afschuwelijk wat mensen elkaar aandoen.
Onbegrijpelijk ook.

Onze God ziet dat allemaal.
Hij ziet al dit soort dingen, ook wat niet in het nieuws komt.
Hij ziet ook de dingen die alleen dader en slachtoffer zien.
Een afschuwelijke opsomming in Amos 1 en 2.
Misdaad op misdaad: Damacus, Gaza, Tyrus, Edom, Ammon, Moab.
'Verwoesting', 'zonder medelijden', 'uitgeleverd', 'verbrand'.
Het meest afschuwelijk vond ik die gedwongen abortus bij de vrouwen in Gilead.
Wat moet dat wreed zijn, buiken opensnijden.
Hoeveel vrouwen zullen dat niet overleefd hebben?
En wie het wel overleefde, voor het leven verminkt, met alle gevolgen van dien.
Wat een verdriet.
En wat ben ik blij dat onze God daar boos over is.
Hij komt op voor de slachtoffers.

Onze verontwaardiging is nog wel eens grillig.
Soms zijn we zo boos over onrecht, dat we de daders aan de hoogste boom op willen knopen.
Ook zonder alle feiten te weten.
En soms is er onrecht wat me nauwelijks raakt of waar ik nauwelijks op reageer.
Afgestompt geraakt of ik niet van weet.
Of ik heb genoeg aan mezelf.
Maar wat is er een verdriet op aarde.
En als een wervelwind – vertelt Amos – trekt de Heer lang al die daders.

God is boos over wreedheid.
Hij laat het niet zitten.
Hij weet wat voor leed er op Zijn aarde is.
Wat is er een verdriet, ieder journaal vertelt ervan.
Vaak zit er een wereld aan leed achter.
Gods wereld, met liefde gemaakt, hoeveel is er mis.

(klik) *Het is toch logisch, dat God boos is over wreedheid.
Daarvan wil Hij de wereld bevrijden.*

Onze God staat op.
Amos gaat daar over.
Want dit is toch niet normaal.
De Heer is dieper geraakt over alle onrecht dan wie dan ook van ons.
En Hij doet wat.
Misschien is dat wel de belangrijkste boodschap van Amos.
Er is nog wel eens het verwijt, dat God niets zou doen, dat Hij onbewogen is met alle leed op aarde.
Er zijn mensen die zeggen dat God niet kan bestaan omdat er zoveel leed is.
Maar God is dieper geraakt die wie van ons.
Samengevat is de boodschap van de bijbel: God grijpt in, Hij wil de wereld bevrijden.
Hij is bewogen met deze aarde.
En Amos vraagt aan Israël: en jullie?
Aan welke kant sta je?
Hoe bewogen ben je zelf?
Wat maak je zelf waar van Gods ideaal?

God grijpt in.
Dat is soms hier al.
Je leest hier dat God al die steden in de as legt.
Een eerste, tijdelijk reactie van God.
Voor ons altijd lastig.
Veel leed doen we als mensen elkaar aan.
Oorlogen, aanslagen, martelingen.
Er is ook leed, dat Gods reactie is.
Een reactie van rechtzetten, van voorlopig oordeel, een reactie van opkomen voor slachtoffers of groter leed voorkomen.
En wij zullen dat nooit uit elkaar kunnen halen.
Ik kan niet aanwijzen: dit komt van de mens, die komt van God.
Begin daar niet aan.
Dat gaat ons verstand te boven.

Kijk naar Israël.
Het kon zich boos maken over al het leed.
Vreselijk, hoofdstuk 1 en 2.
Damascus, Gaza, Tyrus, Edom, Ammon, Moab... En je kunt denken: goed dat de Heer ingrijpt.
Wat een toestand in de wereld.
Goed, dat er een tribunaal van God is.
Goed dat Hij die steden in de as legt.
Maar dan komt Amos in die opsomming dichtbij.
Eerst alle buurlanden.
Dan Juda, het land waar hij zelf vandaan komt, broedervolk.
En dan Israël, het land van zijn hoorders.
Op één lijn met oorlogsmisdaden?
Hoe kan dat?

Ellende op Gods wereld, schuld daar aan, dat is niet alleen buitenland.
Dat is ook 'jullie'.

Profeten leggen vaker die verbinding.
Wij zijn onderdeel van Gods wereld, we maken er deel van uit.
Wij zijn ook de mensheid.
Het kwaad van anderen zie je altijd gemakkelijker.
Het vermogen tot zelfreflectie, het is maar weinig mensen gegeven.
De Heer Jezus gebruikt later het beeld van balk en splinter.
Fouten van een ander zie je altijd gemakkelijker dan die van jezelf.
Wij maken deel uit van heel de mensheid, ook als we God kennen en liefhebben.
We delen in de schuld, zegt Amos.

Oorlogsmisdaden beging Israël niet.
Gelukkig lezen we geen gruwelijkheden over Juda of Israël.
Maar wat gaat er in Israël ook veel mis.
Zie je dat zelf niet, zegt Amos?
Je went zo gemakkelijk aan je eigen fouten.
Amos waarschuwt, dat God ook Israël confronteert met hun slechte daden.
Ook die moeten weg, ook die veroorzaken leed.

Mensen maken God nogal eens het verwijt, dat Hij onbewogen is.
Absoluut niet.
Hij bevrijdt de wereld van wreedheid en ellende.
Hij is echt bewogen, meer dan wie van ons.
We horen van genocide, marteling en uitbuiting, dat is nieuws over de mensheid.
Daar maak ik deel van uit.
Hoeveel afschuw we ook hebben, ons lukt het niet om het te bestrijden.
Zo sterk ben ik niet.
Zo bewogen ben ik niet.

5

Laten we niet alleen gruwen van verhalen over ellende op aarde.
Het laat ook zien, dat we als mensen te zwak zijn om er echt iets aan te doen.
Wat we doen aan vredesmissies en tribunalen, goed om te doen.
Maar het is niet genoeg.
Laten we ook zo in bescheidenheid luisteren naar het journaal.
Er zijn steeds opnieuw gruwelverhalen.
En dat gaat over ons, mensen.
Er is maar één mens geweest, die was sterk genoeg, die kon echt iets deed.
Dat was God zelf die op aarde kwam, onze Heer Jezus Christus.

(klik) *Het is toch logisch, dat God boos is over wreedheid.
Daarvan wil Hij de wereld bevrijden en begint bij Zijn kinderen.
Ik zei het al, je kunt neerbuigend worden als je hoort over misdaden.
Goed dat God ingrijpt, goed dat misdaden tegen de menselijkheid gestraft worden.*

En inderdaad, Israël beging geen oorlogsmisdaden.
Ik zou haast zeggen: logisch.
Ze hebben God leren kennen, ze hebben zijn wetten, zijn liefde geleerd.
Je hebt een voorsprong gekregen, weet wat goed is.
Ouders hebben hun kinderen opgevoed.
Gods wetten hebben het geweten gevormd in Israël.

Dat heeft effect.
Maar voor hoe lang?
Is Israël echt anders?

Dat was Gods ideaal.
Daarom heeft Hij hen uit Egypte geleid.
Heel de wereld is bedorven, overal misdaad en ellende.
En God doet iets.
Hij kiest één volk, Israël, die leert Hij liefde.
Gods ideaal was, dat zij een voorbeeld zouden zijn.
Een volk waar liefde heerst, bewogenheid, waar armoede niet bestaat, waar mensen elkaar helpen.
Een nieuwe samenleving, warm, mooi, welvarend, omdat de mensen Gods eigen karakter weerspiegelen.

Dat ideaal komt niet uit.
Wel uitgekozen, uitgeleid uit Egypte.
Maar het verwatert.
Mensen raken hun liefde voor God kwijt, lopen van Hem weg.
En je begint de gevolgen te zien: uitbuiting van armen.
Gods profeten de mond snoeren.
Armen aan hun lot overlaten, onbewogenheid.

Is dit nu de nieuwe samenleving die God maakt?
Zullen Moab en Ammon hier jaloers op worden?
Zullen Edom en de Filistijnen over Israël zeggen: wat een land, wat moet hun God
geweldig zijn?
Lijkt me niet.
Eerder is het zo, dat Israël probeert te leven en denken zoals mensen om hen
heen.
Uitgekozen om apart te zijn.
Maar wie ziet het verschil?
Dat is Gods verwijt.
Waar is Gods karakter te zien?
Zal er één Filistijn jaloers worden op de sfeer, de warmte, de eenheid en de
rechtvaardigheid in Israël?
Zal er één Edomiet de God van Israël zo leren kennen?

God wilde bevrijding geven.
Een bruggenhoofd op aarde.
Israël als voorbeeld, een plaats op aarde waar het leven van liefde en harmonie
geleefd wordt.
Vandaar uit wilde Hij alle volken zijn zegen geven¹.
Israël is er misschien trots op, dat ze God kennen en dat ze offeren en dat ze geen
oorlogsmisdaden begaan.
Maar maakt dat nu het verschil?
Gods plan met Israël, een nieuwe samenleving: mislukt.

---

¹ Genesis 12:3

Met God leven, het doel daarvan is dat het leven mooi wordt.
We lezen dat ook over de kerk.
Efese 1: 4: God heeft ons vol liefde uitgekozen.
Waarom? Om voor Hem heilig en zuiver te zijn.
Een nieuwe samenleving vormen, niet een beetje minder ellende dan overal op aarde.
Maar het tegendeel van ellende, een wereld van warmte, van Gods karakter, van liefde en saamhorigheid.
Bevrijding van kwaad, dat laat de Heer zien, bij zijn kinderen.

(klik) *Het is toch logisch, dat God boos is over wreedheid.
Daarvan wil Hij de wereld bevrijden en begint bij Zijn kinderen.
Doe van harte mee met die bevrijding.*

Het Oude Testament is voor een groot deel de geschiedenis van teleurstelling.
Met God leven, geen mens kon het.
Voorbeeld voor de wereld, het liep dood.
God zelf moest komen en dat deed Hij.
Jezus Christus kwam.
Hij was werkelijk anders.
Hij deed wat Israël moest doen en meer.
Hij kon werkelijk ook andere volken naar God toe leiden.
Na Pinksteren is de boodschap van bevrijding voor alle mensen de wereld in gegaan.

Zo zijn wij aan twee kanten verbonden.
Aan één kant verbonden aan deze wereld met zijn wreedheden, onrecht en uitbuiting.
We maken er deel van uit, mede schuldig aan, vaak meer dan we zelf beseffen.
En aan de andere kant verbonden aan Jezus Christus.
Hij is in ons leven gekomen en geeft ons Zijn Geest.
Hij verandert ons; en iedere dag kies ik waar ik me door laat leiden.

Amos stelt zijn hoorders vragen.
Hij praat over Gods ingrijpen, straffen voor de volken om Israël heen.
Hij waarschuwt, dat God ook Israël confronteert met hun slechte daden.
De leeuw heeft gebruld, God heeft gesproken, wat is dan je reactie?
Twee mogelijkheden.

Wij in onze tijd, wij zien het journaal, lezen de krant.
Je kunt bang zijn voor alles wat je hoort en leest.
Elders zijn aanslagen, komen ze ook hier?
Andere landen zijn soms zomaar in oorlog geraakt.
Dat kan ook hier gebeuren.
Ziekte kan je treffen.
Banken kunnen omvallen, bedrijven kunnen verhuizen, beurzen kunnen instorten.
Fraude en corruptie is overal, is er overal een vangnet voor?

Angst kan mijn reactie zijn.
Of vrees, ontzag.
De Heer heeft gebruld, God waarschuwt, God is bezig, wie zou niet vrezen?
Angst over omstandigheden of ontzag voor God.
Dank en opluchting over Gods ingrijpen, zijn werk op aarde, door alles heen.
Ontzag voor God die onrecht niet laat zitten en alles recht zet.
Blij zijn dat God koning is op aarde en dat Hij door alle toestanden op aarde heen werkt naar Zijn rijk.
Angst of vrees, die keus heb ik.
Verkrampst raken of in de armen van de Heer Jezus vluchten.
'Heer Jezus, ook ik ben deel van deze liefdeloze wereld, vergeef mij, verander mij, vang ook mij op.
U gaf Uw leven toch ook voor mij'?
Angst voor de omstandigheden of ontzag voor God.

Twee reacties mogelijk.
Ik kan het ook nog anders zeggen: Als je deze wereld ziet, alle ellende op de journaals, wie zou niet klagen en zijn hoofd schudden?
Als je hoort over kabinetsbeleid, bezuinigingen die je treffen, de scheve verhoudingen... Wie zou niet protesteren?
Als je de kerk ziet, de afval, het beleid van onze gemeente of van de synode, wie zou niet kritiseren?

Of... Amos' reactie: de Heer heeft gesproken, wie zou niet profeteren?
God spreekt in deze wereld.
Jezus Christus is gekomen, heeft ingegrepen.
Hij is koning van de aarde en van de kerk.
God maakt een einde aan alle ellende en kwaad, ook in mij.
Wie zou niet profeteren, deze boodschap uitdragen en uitzingen?
Wat een toestand in de wereld en in de kerk, wie zou dan niet spreken over God en met Hem leven.
Hij alleen redt.
Amen.

Jaap Boerma
GKv Rotterdam-Oost
3 november 2013